

כל מה שאתם צריכים לדעת בתחום ההלכתי-טכנולוגי בבית המלון שלכם <<

כרטיס מגנטי לפתיחת דלת החדר

פתיחת הדלת עם כרטיס מגנטי אסורה בשבת - פעולה חשמלית. החלופה הטובה והפשוטה היא החלפת הכרטיס במפתח רגיל לקראת שבת. במלונות שאינם מספקים חלופה שכזו, אסור להיכנס לחדר בשבת באמצעות הכרטיס. במקרה שאין אפשרות לקבל מפתח רגיל ישנם מספר פתרונות אפשריים: עקיפה טכנית של הנעילה החשמלית. (למשל: קשירת חוט לידת הדלת מצדה הפנימי והעברתו מתחת לדלת כדי שיהיה ניתן למשוך ולפתוח מבחוץ) פתיחה ע"י גוי - פעולה זו מותרת מבחינה הלכתית רק אם מתקיימים שני תנאים: א. אמירה לגוי ברמז ודרך סיפור, ולא במפורש או בלשון ציווי. ב. כשאין חלופה אחרת והוא מוכרח להיכנס לחדרו, ניתן להסתמך על דעות האחרונים שהתירו את ההנאה מתוצאת הפעולה כיון שאינו נהנה מגופו של מעשה הגוי.

בקרת תאורה ומיזוג אוויר

הדלקת תאורת החדר והמיזוג, וכיבויים, נעשית בדרך כלל באופן אוטומטי על ידי 'גלאים' המזהים את כניסת האדם לחדר ואת יציאתו. פעולה זו, אף שהיא נעשית ללא כוונה ישירה של האדם, מכיוון שהיא מועילה לו והוא מעוניין בתוצאה שלה - אסורה בשבת (משום שהיא מוגדרת מבחינה הלכתית כפסיק רישיה). כדי להשתמש בחדר בשבת יש לדאוג לנטרול 'הגלאים' לפני שבת. הדרך העדיפה היא באמצעות צוות המלון ו/או ניתוק החיישנים בלוח החשמל. אם לא ניתן לנטרלם, יש לכסותם בכיסוי עבה (כגון גרב).

שימוש במים חמים

אין להשתמש במים חמים מן הברזים שבחדר (מחשש לבישול המים החדשים הנכנסים למערכת החימום), אלא אם כן הותקנה במלון מערכת המותאמת לחימום צנרת המים בשבת (קיים במלונות בודדים בלבד).

תאורות נוספות בחדר

יש לשים לב לפני כניסת השבת להימצאותן בחדר של נורות נוספות הנדלקות עם פתיחת הדלת, כגון במקרר או בארונות הבגדים - ולנטרלן לפני שבת, או להימנע משימוש באותן דלתות.

הדלקת נרות שבת

מטעמי ביטחות, אין אפשרות להדליק נרות רגילים בחדרי המלון. הפתרון המוצע הוא להדליק נרות חשמליים המופעלים עם סוללה ותאורת חוט להט (שדינה כאש) הכשרים לברכה לכתחילה. אפשר להדליק גם בחדר האוכל (אם נוהלי המלון מאפשרים זאת). הדלקת נרות שבת בלובי המלון כרוכה בחשש ברכה לבטלה, וראוי לשאול איך לנהוג למעשה במידת הצורך.

ערוב חצרות

במלונות בחו"ל שאינם בבעלות יהודית (כאשר ישנם אורחים יהודים בחדרים נפרדים) אזי יש צורך לעשות עירוב חצרות, לשם כך יש צורך בדריסת רגל בכל שטח המלון. אפשר להתנות עם בעל המלון, שדמי שכירות החדר יקנו לו זכות שימוש מסוימת בכל חדרי המלון (כאשר מסביבים שמדובר בצורך 'דתי' בדרך כלל ישנה הסכמה לשיתוף פעולה) ולאחר מכן יש להניח מזון שתי סעודות (כחצי ק"ג עוגיות או פת) ולזכות אותם לשאר האורחים היהודיים במקום. הנחיה זו מתייחסת לבית מלון הנמצא כולו במבנה אחד, במקרה של מתחם חדרי אירוח שביניהם חצר - ישנם עוד פרטים רבים התלויים באופן שבה מתוחמת החצר. במקרה כזה יש לשאול שאלת חכם באופן פרטני.

חילולי שבת ע"י נותני השירות

ברוב המלונות בחו"ל, ולצערנו אף בחלק ניכר ממלונות בארץ, מתבצעים חילולי שבת רבים בעבודת פקידי הקבלה, צוותי האחזקה והניקיון ועוד. דבר זה עשוי להשתנות גם על פי רמת ההשגחה במלון. בכל מקרה, על האורח לשים לב שלא ליהנות באופן ישיר מפעולות צוות המלון הכרוכות בחילול שבת. דבר זה נוגע הן לחילול שבת הנעשה ע"י יהודים ח"ו, ואף לחילול שבת הנעשה ע"י גויים.

דלת כניסה חשמלית אוטומטית

במלונות רבים ישנה דלת אוטומטית כאשר החיישנים המותקנים בה מזהים אדם המתקרב לדלת. כיון שהאדם מסייע בגופו לסגירת מעגל חשמלי, כניסה ויציאה מדלת כזו אסורה בשבת.

הפתרון: יש לוודא מראש האם קיימת דלת כניסה חלופית. אם אין דלת כזו, יש לחכות שגוי ייכנס לצורך עצמו, ואז ייכנס היהודי מיד אחריו לתוך הפתח הפתוח.

מצלמות במעגל סגור

מצלמות אבטחה מוצבות ברחבי בית המלון. מצלמות אלו פועלות במספר טכניקות ויש לכך השלכות הלכתיות, כאשר אדם עובר מול עדשת המצלמה הוא גורם לעיתים לפעילות חשמלית-אלקטרונית בהפעלת המצלמה וזיכרון האחסון שלה. אע"פ שפעולה זו כשלעצמה אסורה בשבת, כיון שהאדם המצלום אינו מודע למעשה ואינו מעוניין בו - ניתן להקל במעבר בפני המצלמה בשבת.

מכונות קפה, שתייה קרה ומכונות קרח

בחלק מבתי המלון מוצבים מתקני שתייה לשימוש חופשי (כאשר השימוש כרוך בתשלום קיימת בעיה נוספת של מקח וממכר בשבת). עצם השימוש במתקנים אלו עלול להיות כרוך בחילול שבת; במכונות שתייה חמה - איסור בישול, במכונות שתייה קרה וקרח - הפעלת מנועי קירור כתוצאה מהזרמת מים פושרים למיכל האגירה.

למעשה, קיימים בשוק מכונות המאפשרות לשימוש בשבת, ולכן יש לברר האם מצויים מתקנים כאלו בבית המלון. אם לא, יש להימנע מלהשתמש בהם בשבת.

מעליות

האיסור להשתמש במעלית בשבת ידוע וכמוהו גם הפתרון לשימוש במעלית עם פיקוד שבת.

גם כשקיימת 'מעלית שבת' יש לבדוק שהאישור שלה בתוקף, כיון שלעיתים רבות במצעים טכנאי המעליות תיקונים בפיקוד האלקטרוני של המעלית ומחוסר תשומת לב פוגעים בהתקן השבת.

למעשה - גם אם פג תוקף אישור המעלית, מותר להשתמש בה בשעת הדחק (קומה גבוהה מאוד, או אדם חלוש). במקרה כזה יש להקפיד להיכנס למעלית מיד עם פתיחת הדלתות, בטרם תנסה המעלית לסגור אותם.

מיחם 'גלישבת'

במקומות ציבוריים קשה מאוד להכין מים חמים מראש לכל האורחים ולכל השבת לכן פותח במכון צומת מיחם גלישה ('גלישבת') המאפשר חימום מים אוטומטי לאורך כל השבת שאינה מושפעת מהוצאת מים על ידי המשתמש. מיחם זה מצוי בדרך כלל בכל המלונות בעלי תעודת הכשר, אולם יש לוודא (באמצעות המשגיח) שהוא תקין ומאושר לשימוש בשבת. בבתי מלון אסור להשתמש במיחמים רגילים, מחשש שמא מולאו והורחתו בשבת!

תאורה במסדרון ושטחים ציבוריים

כדי לחסוך באנרגיה, נדלקת התאורה במסדרונות ובחלקים נוספים רק כאשר החיישן מזהה תנועה והימצאות אדם בקרבת מקום. במצב כזה אדם בהליכתו לחדרו עלול לגרום להדלקת תאורת המסדרון בשבת. לכן, במלון שאין בו פיקוח הלכתי כולל יש לעבור במסדרון רק אם בלאו הכי הייתה בו תאורה כלשהי - ואפילו קלושה. במצב כזה אין לו צורך גמור בתאורה הנדלקת, ועל כן אפשר להקל בדבר במקום הצורך ולעבור כדרכו.

משאבות לחץ

כמעט בכל בית מלון מותקנים משאבות להגברת לחץ המים, ובייחוד בקומות הגבוהות. המשמעות המעשית היא שבעת פתיחת ברזי המים, משאבת הלחץ עלולה להיכנס לפעולה כדי להגביר את הלחץ. לכן במלון שאין לו התקן מאושר - יש להימנע מלהזמין חדר ב-4 הקומות העליונות שלו. במקרה שכבר הזמין חדר בקומה גבוהה - ניתן להקל בהורדת המים לאסלה, שהוא צורך גדול והותר משום 'כבוד הבריות'. לשתייה ולרחיצת פנים וידיים, ניתן וראוי להכין מראש בקבוקי מים.

עין אלקטרונית לברזי המים

ברז מים המופעל באופן אוטומטי באמצעות גלאי - אסור בשימוש בשבת. למעשה ניתן להשתמש בשבת רק בברז מכני. אם לא קיים ברז מכני יש להכין מראש בקבוקי מים לשתייה ולשטיפת הידיים והפנים בשבת.